

Çelësi i gjuhës Esperanto

Botoi: Shoqata Esperantiste Shqiptare

Hartoi: Bardhyl Selimi

Tiranë 2013

Shkenca është ndërkombëtarizuar, muzika po ashtu, tregtia, e drejta ndërkombëtare, arti, teknika, mjetet e komunikacionit, metodat e prodhimit dhe produktet e konsumit. Kanë ndodhur shumë përsosmëri dhe shpikje materiale, shumë lëvizje shoqërore. Po shkallmohet antagonizmi racor, shtetëror, fetar e gjuhësor. Gjuha ndërkombëtare kërkohet aty ku jeta bëhet ndërkombëtare.

Esperanto është gjuhë ndihmëse ndërkombëtare dhe e paanshme, e krijuar prej dr. L.L.Zamenhof. Libri i parë në gjuhën Esperanto doli në verën e vitit 1887. Tani ekziston një letërsi e pasur origjinale dhe e përkthyer në Esperanto. Atë e përdorin gjuhëtarë, shkrimtarë, shkencëtarë, profesionistë nga më të ndryshmit. Gjuha Esperanto është një urë ideale për popujt e ndryshëm.

Të paktën gjysma e fjalëve të Esperantos njihet sot nga çdo njeri i kulturuar pa e studiuar atë, ndërsa gjysma tjetër mësohet shumë lehtë. Ljev Tolstoj, shkruante: *“Lehtësia e studimit të Esperantos është e tillë që unë për 2 orë, pasi shfletova gramatikën, fjalorin dhe artikujt, isha në gjendje të lexoja lirisht (ndonëse ende jo të shkruaja)”*. Në çdo rast, edhe personat që s’dinë fare gjuhë të huaja mund ta përvetësojnë Esperanton për katër muaj, e shumta gjysmë viti. Gjysmë viti, padyshim, është shumë më pak se katër vite studimi të gjuhëve natyrore në shkollë. Ndërtimi i gjuhës është i tillë që nga një rrënjë e mësuar, me ndihmën e parashtesave dhe prapashtesave, mund të formojmë vetë, pa i mësuar përmëndësh, plot fjalë të reja, ngjashëm me gjermanishten e gjuhë të tjera. Esperanto është një gjuhë lehtësisht e lakueshme, tingëlluese dhe melodioze. Vjershat dhe tekstet e përkthyer në të janë shumë besnike ndaj origjinalit. Po ashtu ajo muzikohet dhe këndohet bukur.

Ja, katër përparësi të mëdha të Esperantos:

1. Ajo nuk i zevëndëson gjuhët e tjera, thjesht shërben si një gjuhë e dytë për përdorim të përbashkët.
2. Ajo mund të mësohet në shumë më pak kohë se çdo gjuhë tjetër. Çdo shkronjë ka vetëm një tingull dhe gramatika është e thjeshtë fare.
3. Politikisht ajo është asnjënjë, nuk i jep përparësi asnjë vendi.
4. Ajo është provuar tashmë, është pranuar dhe përdoret në më shumë se 100 vende.

Esperanto është një hyrje ideale për të gjitha gjuhët moderne sepse:

1. Esperanto mbulon bazat e gjuhës (gramatikën, gërmëzimin, ndërtimin e fjalëve, shqiptimin, strukturën e fjalisë).
2. Esperanto mund të mësohet në më pak kohë, shumë më shpejt se ndonjë gjuhë tjetër.
3. Esperanto mund të mësohet në çdo moshë.
4. Esperanto tingëllon shumë bukur! Ajo ka një tingëllim eufonik melodioz, është e këndshme në të folur dhe të dëgjuar.
5. Esperanto është shumë e lehtë në të shkruar.
6. Esperanto ndihmon të ndërtojmë shumë fjalë të reja. Ato bazohen gjerësisht në latinisht (frëngjisht, spanjisht, italisht) por edhe në anglishte, gjermanishte e sllavishte. Janë ndërtuar me një sistem logjik që përdor parashtesat dhe prapashtesat.
7. Esperanto është më e lehtë, për njerëzit e Lindjes, se sa gjuhët e tjera perëndimore. Japonezët dhe popujt e tjerë aziatikë zakonisht e shohin Esperanton më të lehtë për t'u nxënë nga ata se sa anglishten, frëngjishten etj dhe gjithashtu më të lehtë se gjuhët e tjera lindore.
8. Në takimet ndërkombëtare Esperanto shërben si një gjuhë asnjënjë, e barabartë, qoftë kur bëhet fjala për takimet e OKB, UNESCO-s, takime të tjera zyrtare, private, shkencore, biznesi, tregtare, fetare, vëllazërore, filantropike etj.

9. Esperanto është e lehtë për t'u nxënë. **Së pari**, sepse ajo është një gjuhë e udhëhequr plotësisht nga rregullat. Kur e ke mësuar një rregull, nuk ka më përjashtime prej saj. Për rrjedhojë, nxënësit mund të përdorin fjalë të reja nga fjalorët, me besim se nuk do gjejnë forma të parregullta. **Së dyti** është se Esperanto ka një sistem parashtesash dhe prapashtesash me kuptime të përcaktuara, kështu që fjalori zgjerohet shpejt. P.sh. parashtesa “**mal**” do të thotë “pikërisht e kundërta”. Kështu nëse “**bona**” do të thotë “e mirë”, atëherë “**malbona**” do të thotë “e keqe”. “**Varma**” do të thotë “e ngrohtë”, ndërsa “**malvarma**” do të thotë “e ftohtë”. “**Plena**” do të thotë “e plotë” ndërsa “**malplena**” do të thotë “bosh”. Kjo vlen edhe për foljet gjithashtu. “**Amas**” do të thotë “dashuron”, ndërsa “**malamas**” do të thotë “urren”. Një shembull tjetër, “**ejo**” është një prapashtesë që do të thotë “një vend për”. Kështu “**dormejo**” do të thotë një vend-fjetje, “**hundejo**” do të thotë një “shtëpi qensh”, “**parkejo**” do të thotë “një vend qendrim makinash” dhe “**aŭtomobilejo**” do të thotë “garazh”. Ka edhe “**necesejo**”, d.m.th vendi i domosdoshëm, nevojtorja. Esperanto ka më shumë se 30 parashtesa dhe prapashtesa të tilla, që do të thotë se me to mund të krijohet shumë fjalë të reja mbi bazën e një numri minimum rrenjësh fjalore. **Së treti**, është se Esperanto është plotësisht fonetike. Çdo shkronjë, zanore apo bashkëtingëllore ka vetëm një tingull. Nuk mund të ketë dy zanore në një rrokje, kështu kur ato rrinë pranë njera tjetrës, lexohen veçmas si dy rrokje të ndryshme. Çdo fjalë e ka theksin në rrokjen e parafundit. Mbi bazën e këtyre rregullave mund të përcaktojmë gjithmonë se si duhet shqiptuar një fjalë e shkruar edhe po të mos e kemi parë a dëgjuar kurrë atë. **Së katërti**, është se Esperanto është e koduar gramatikisht. Të gjithë emrat në njëjës mbarojnë me “**o**” ndërsa mbiemrat me “**a**”. Shumësi i emrave dhe i mbiemrave bëhet me “**j**” në fund. Zgjedhimi i të gjitha foljeve në të gjitha rasat është krejtësisht i rregullt. Ka rregulla logjike për të formuar përemrat e ndryshëm pyetës dhe fjalët lidhëse, për të formuar numrat rrjeshtorë nga ato themelorë, për të formuar përemrat pronorë nga ato emrorë e kështu me radhë. Ja konkretisht:

Lidhëzat

Kiu	Tiu	Iu	Ĉiu	Neniu
-----	-----	----	-----	-------

Kush	Ai, Ajo	Dikush	Kushdo	Askush
Kio	Tio	lo	Çio	Nenio
Çfarë	Ay	Diçka	Gjithë-çka	Asgjë
Kie	Tie	le	Çie	Nenie
Ku	Atje	Diku	Gjithë-kund	Askund
Kien	Tien	len	Çien	Nenien
Për ku	Andej	Dikah	Gjithëkah	Për askund
Kiam	Tiam	lam	Çiam	Neniam
Kur	Atëhere	Dikur	Gjithnjë	Asnjëherë
Kia	Tia	la	Çia	Nenia
Qysh	E tillë	Njëfarësoj	Gjithëfarësoj	Asnjëfarësoj
Kiel	Tiel	lel	Çiel	Neniel
Si	Kështu	Disi	Gjithësesi	Asesi
Kiom	Tiom	lom	Çiom	Neniom

Sa	Aq	Pak	Sado	Aspak
Kial	Tial	Ial	Ĉial	Nenial
Pse	Prandaj	Për ndonjë shkak	Për çdo shkak	Për asnjë shkak
Kies	Ties	Ies	Ĉies	Nenies
I kujt	I tyre	I dikujt	I gjithëkujt	I askujt

10. Nxënësit janë në gjendje të përfyrojnë situatat e reja. Por kryesorja është se ata, me ndihmën e fjalorit, janë në gjendje të shkruajnë dhe të lexojnë shumë më shpejt se sa në gjuhët e tjera kombëtare. Prandaj UNESCO në rezolutën e saj në vitin 1985 (XI.4.4.218) tregoi se ajo *“rekomandon që organizatat jo qeveritare ndërkombëtare....ta marrin parasysh mundësinë e përdorimit të Esperantos si një mjet për të përhapur të gjitha llojet e informacionit ndër anëtarët e tyre...”*

Edhe në Shqipëri, që nga viti 1907 Esperanto ka gjetur përkrahës e përhapës të shumtë. Ekziston Shoqata Esperantiste Shqiptare me qendër në Tiranë që nga viti 1991. (Adresa aktuale: (Fortuzi 9/1/3). Ekziston edhe Organizata Botërore me qendër në Rotterdam (Nieuw Binnenweg 176, 3085). Faqja në internet: www.uea.org, faqe të tjera: www.lernu.net, www.edukado.net Në disa qytete (Tiranë, Durrës, Shkodër, Pogradec, Korçë, Kukës, Lezhë, etj) ka delegatë të saj. Për të mësuar Esperanton nëpërmjet internetit në Shqipëri shkruani te: albanaj-esperantistoj-subscribe@yahoogroups.com, Kursi-i-esperantos-subscribe@yahoogroups.com

Elementet e Gjuhës Esperanto

ABECEJA - ABOCO

A	arbo = pemë	K	kokino = pulë
B	benko = bangë	L	lampo = llampë
C	cigaredo = cigare	M	muso = mi
Ĉ	ĉapelo = kapele	N	nazo = hundë
D	domo = shtëpi	O	okulo = sy
E	elefanto = elefantë	P	pano = bukë
F	fingro = gisht	R	rado = rrotë
G	glacio = akull	S	seĝo = karrige
Ĝ	ĝardeno = kopësht	Ŝ	ŝafo = dele
H	hundo = qen	T	taso = filxhan
Ĥ	ĥoro = orë	U	unikorno = njëbrirësh
I	inko = bojë	Ŭ	ŭato = vat
J	juglando = arrë	V	valizo = valixhe
Ĵ	ĵurnalo = e përditshme	Z	zipo - zinxhir

Shënim: nuk janë shkronjat **q, ě, x, y...**

Ka 6 shkronja të reja: **ĉ, ĝ, ĥ, ĵ, ŝ, ŭ**

Zanoret: **a, e, i, o, u**

16 rregullat bazë, pa përjashtime:

1. *Ka vetëm një artikull shques “La”, nuk ka artikull të pashquar.*
2. *Të gjithë emrat në dëftore mbarojnë me “o”, shumësi bëhet me “j”*

3. *Të gjithë mbiemrat në dëftore mbarojnë me “a”, për krahasimin përdoret “pli” për dy objekte dhe “plej” për më shumë objekte.*
4. *Numërorët themelorë nuk lakohen: unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil, million.*
5. *Përemrave vetorë (mi, ci, li, ŝi, ni, vi, ili) u shtohet “a” për t’u bërë pronorë.*
6. *Foljet nuk ndryshojnë në vetë dhe në numër. Ato marrin mbaresat as, is, os për kohët e thjeshta: e tashme, e shkuar, e ardhme.*
7. *Ndajfoljet e prejardhura mbarojnë me “e” dhe krahasohen njësoj si mbiemrat.*
8. *Të gjitha parafrjalët kërkojnë emëroren.*
9. *Çdo fjalë shqiptohet ashtu sikurse shkruhet.*
10. *Theksi gjithnjë bie në rrokjen e parafrfundit.*
11. *Fjalët e përbëra bëhen nga bashkimi i thjeshtë me fjalën kryesore në fund.*
12. *Fjala mohuese “ne” në fjali përdoren vetëm një herë.*
13. *Për të treguar drejtimin e lëvizjes fjalët marrin “n” në fund.*
14. *Çdo parafrjalë ka një kuptim të caktuar, përdoret “je” kur nuk është i qartë kuptimi.*
15. *Fjalët e huaja nuk ndryshohen, përveç se drejtshkruhen sipas Esperantos.*
16. *Zanorja e fundit e emrave dhe e artikullit mund të zevendëohet me një apostrof.*

Nul = zero

Kvin = pesë

Unu = një

Ses = gjashtë

Du = dy

Sep = shtatë

Tri = tre

Ok = tetë

Kvar = katër

Naŭ = nëntë

Dek = dhjetë

Mil = Mijë

Cent = Njëqind

Miliono = milion

Numrat e tjerë formohen thjesht duke ngjitur këto numërorë themelore,

p. sh. Dektri = 13, tridek = 30, dumildektri = 2013

Disa parashtesa: bo, ge, mal, pra, dis, ek, eks, fi, ge, mis, re, retro

Parashtesat mund të përdoren edhe më vete: male, mala, malo, praa, praulo, disa, disigi

Prapashtesat: aê, ad, aê, an, ar, êj, ebl, ec, eg, ej, em, end, estr, et, id, ig, iê, il, in, ind, ing, ism, ist, nj, obl, on, op, uj, ul, um

Edhe ato mund të përdoren më vete: ano, anino, anaro, geanoj, anigi, aniêi, eblo, ebleco, ebla, eble, ebli, eblig, neebila, maebila, ktp

Ja një shembull se si nga një rrënjë sajohen shumë fjalë të reja:

Rrënja “**san**” = shendet

Sano	Shëndet
Sana	I shëndetshëm
Sane	Shëndetshëm
Sani	Me qenë i shëndetshëm
Sanu	Ji i shëndetshëm
Saniga	Shëndetsues
Saneco	Të qëniti i shëndetshëm
Sanilo	Mjet shëndeti
Sanigi	Shëndetsoj
Saniêi	Shëndetsohem
Sanejo	Vend shëndeti

Sanisto	Shëndetsues
Sanulo	Njeri i shëndetshëm
Malsano	Sëmundje
Malsana	I sëmurë
Malsane	Sëmurë
Malsani	Me qenë i sëmurë
Malsanulo	Njeri i sëmurë
Malsaniga	Sëmurëse
Malsaniği	Me u sëmur
Malsaneta	Pakëz i sëmurë
Malsanema	I prirë për sëmundje
Malsanulejo	Spital
Malsanulisto	Punëtor spitali
Malsanero	Element sëmundjeje
Malsaneraro	Elementët e sëmundjes
Sanigebla	Shëndetsuese
Sanigisto	Shëndetsues
Sanigilo	Mjet shëndetsues
Resanigi	Me shëndetsue
Resaniğanto	I shëndetsuar
Sanigilejo	Depo mjetesh shëndetsuese
Sanigejo	Vend shëndetsimi
Malsanemulo	I prirë për t'u sëmurur
Sanilaro	Mjetet e shëndetit

Malsanaro Sëmundjet
Malsanulido Fëmijë i të sëmurit
Nesana Jo i shëndetshëm
Malsanado Sëmundësimi
Sanulaĵo Diçka e të shëndetëshmit
Malsaneco Sëmundësi
Malsanemeco Sëmundshmëri
Saniginda Ia vlen ta shërosh
Sanilujo Rafti i mjeteve të shëndetit
Sanigilujo Vendi i mjeteve shëndetsuese
Remalsano Risëmundje
Remalsaniĝo Risëmurje
Malsanulino E sëmurë
Sanigista Shëndetsuesit
Saniligista Bërësit të mjeteve shëndetsuese
Sanilista Bërësit të mjeteve të shëndetit
Malsanulista Sëmundjebërësit

E ardhmja e Esperantos

Çdo njeri do ta mësojë Esperanton në shtëpi dhe në shkollë, si “gjuhë e dytë” dhe e lehtë ndërkombëtare. Çdo njeri do ta përdorë atë për të folur, dëgjuar, shkruar dhe lexuar gjatë udhëtimeve nëpër botë. Ndërkuptimi dhe bashkëveprimi i njerëzve në shkallë botërore do përshpejtohet dhe nxitet pa masë nga përdorimi i kësaj gjuhe asnjëse ndërkombëtare.

Ajo do ndihmojë për forcimin e paqes botërore përmes diskutimeve të lira ndërmjet kombësve të ndryshëm. **Pra**, mësojeni Esperanton për të folur, lexuar dhe shkruar nëpër kurse, seminare apo në shtëpi vetë.

Bashkohuni me grupet esperantiste në mënyrë që ta praktikoni atë duke biseduar me të tjerët. Shkruajuni në Esperanto njerëzve të huaj për t'i bërë ata miq dhe për të mësuar nga ta për vendin e jetën e tyre. Udhëtoni në vende të tjera dhe merrni pjesë në kongrese dhe takime ndërkombëtare ku Esperanto është gjuha e komunikimit. Bashkohuni me shoqatën e esperantistëve shqiptarë AEA (albanajesperantistoj@yahoo.com) dhe krijoni grupin tuaj të studentëve për t'u lidhur me shoqatat e huaja simotra. Ndihamoni të tjerët që ta mësojnë Esperanton, organizoni kurse në shkolla dhe në ndërmarrje. Nxitini librarite vendore që të marrin e të shesin edhe letërsi në gjuhën Esperanto dhe nxitini shkollat dhe universitetet që të ngrenë kurse të përhershme të Esperantos.

Poezi

La espero

Per laboro de la esperantoj

L.L. Zamenhof

En la mondon venis nova sento,

Forte staras muroj de miljaroj

Tra la mondo iras forta voko;

Inter la popoloj dividitaj;

Per flugiloj de facila vento

Sed dissaltos la obstinaj baroj,

Nun de loko flugu ĝi al loko.

Per la sankta amo disbatitaj.

Ne al glavo sangon soifanta

Sur neŭtrala lingva fundamento

Ĝi la homan tiras familion:

Komprenante unu la alian,

Al la mond' eterne militanta

La popoloj faros en konsento

Ĝi promesas sanktan harmonion.

Unu grandan rondon familian.

Sub la sankta signo de l'espero

Nia diligenta kolegaro

Kolektiĝas pacaj batalantoj,

En laboro paca ne laciĝos

Kaj rapide kreskas la afero

Ĝis la bela sonĝo de l'homaro

Per eterna ben' efektivigōs

La legendo de Rozafa

Popola

Tri fratoj laboradis

je konstruo de kastelo,

sed ili malĝojegis

kaj ne sciis pri rimedo,

ĉar ciam taglaboro

dum nokto ruiniĝis

kaj daŭris ja simile
post ĉiu taga tedo.

Triope
la konstruistoj ekserĉis saĝulon,
trovinte lin demandis
kaj aŭskultis atente:
"Se vi vere volas
kastelon finkonstrui,
virinon enmurigu,
kvankam ja lamente."

Tiel diris la saĝulo
kaj foren malrapidis,
sed doloris fratoj
pro decido devigita
kaj ĵuris en vespero:
l' edzino kiu portos
la panon frumatene
- ŝi estu oferita.

La du pli aĝaj fratoj
la ĵuron fie rompis,
al siaj novedzinoj

malkaŝis la decidon.
Kaj tiel la edzino
de la plej juna venis
la sinoferon akceptis
kaj montris tiel sian fidon.

Danke al Rozafa

staras daŭre la kastelo,
kaj daŭros dum pasos
jarcentoj en lontano.
Ni vin memoros, Rozafa,
kaj vian sinoferon,
ne nur tiel Shkodër,
sed kiu ajn albano.

Pro ideal' sinofero neniam
forvaporas,
kaj tiel estos ĉiam,
dum homoj memoras.

Fjalor Minimum

Pjesa e parë : Esperanto-Albana

Verboj tranzitivaj = Foljet kalimtare

Aboni	abonoj	Bati	rrah
Aĉeti	blej	Bedaŭri	më vjen keq
Akcepti	pranoj	Bezoni	kam nevojë
Ami	dashuroj	Blovi	fryej
Amuzi	dëfrej	Celi	synoj
Anonci	lajmoj	Danki	falenderoj
Aplaŭdi	duartrokas	Decidi	vendos
Aranĝi	rregulloj	Defendi	mbroj
Armi	armatos	Demandi	pyes
Ataki	sulmoj	Desegni	vizatoj
Atendi	pres	Devi	kam detyrë
Atingi	arrij	Deziri	dëshiroj
Aŭdi	dëgjoj	Difini	përcaktoj
Aŭskulti	dëgjoj	Direkti	drejtoj
Bani	běj banjë	Diri	them
Bari	pengoj	Dividi	ndaj

Dolori	dhëmb më	Ĝeni	bezdis
Donaci	dhuroj	Ĝui	shijoj
Doni	jap	Gajni	fitoj
Dungi	marr në punë	Gluti	gëlltis
Eduki	edukoj	Gratuli	përgëzoj
Ekzameni	provoj	Gvidi	prij
Ekzerci	ushtroj	Havi	kam
Elekti	zgjedh	Helpi	ndihmoj
Esperi	shpresoj	Imagi	përfytyroj
Esplori	hetoj	Imiti	imitoj
Esprimi	shpreh	Informi	informoj
Estimi	çmoj	Instrui	jap mësim
Fari	bëj	Intenci	kam ndërmënd
Fermi	mbyll	Interesi	kam interes
Festi	festoj	Inviti	ftoj
Fiksi	fiksoj	Juĝi	gjykoj
Fini	mbaroj	Ĵeti	hedh
Fondi	themeloj	Kapti	kap
Forgesi	harroj	Kaşi	fsheh
Fosi	gërmoj	Klini	përkul
Foti	fotografoj	Kolekti	mbledh
Frap	trokas	Kombi	kreh
Friti	fërgoj	Komenci	filloj
Fuşi	djallos	Kompari	krahasoj

Kompati	mëshiroj	Legi	lexoj
Kompreni	kuptoj	Leki	lëpij
Komputi	kompjuterizoj	Lerni	nxë
Komuniki	komunikoj	Levi	ngrë
Koncerni	bëj fjalë	Ligi	lidh
Konduki	përcjell	Manği	ha
Konfesi	rrëfej	Memori	kujtoj
Koni	njoh	Mendi	porosis
Konservi	ruaj	Meriti	meritoj
Konsideri	konsideroj	Meti	vë
Konsili	këshilloj	Mezuri	mas
Konstrui	ndërtoj	Miksi	përziej
Kontroli	kontrolloj	Moki	tall
Konvinki	bind	Montri	tregoj
Kopii	kopjoj	Movi	lëviz
Kovri	mbuloj	Naski	lind
Kredi	besoj	Noti	shënoj
Krei	krijoj	Nutri	ushqej
Kudri	qep	Obei	bindem
Kuiri	gatuaj	Okupi	zë
Kulturi	rris	Opinii	mendoj
Kuraci	mjekoj	Ordoni	urdhëroj
Lasi	lë	Organizi	organizoj
Lavi	laj	Ornami	zbukuroj

Pagi	paguaj	Provi	provoj
Paki	paketoj	Puni	ndëshkoj
Palpi	prek	Puși	shtyj
Pardoni	fal	Rakonti	tregoj
Paști	kullos	Raporti	raportoj
Pentri	pikturoj	Redakti	redaktoj
Perdi	humb	Rekomendi	rekomandoj
Permesi	lejoj	Renkonti	takoj
Pesi	peshoj	Respondi	përgjigjem
Peti	lus	Ricevi	marr
Piki	quk	Rimarki	vë re
Planti	mbjell	Ripeti	përsëris
Porti	bart	Rompi	thyej
Postuli	kërkoj	Rosti	pjek
Povi	mund	Ruli	rrotulloj
Preferi	parapëlqej	Saluti	përshëndes
Premi	shtyp	Savi	shpëtoj
Preni	marr	Scii	dij
Prepari	përgatis	Sekvi	ndjek
Presi	shtyp	Sendi	dërgoj
Prezenti	paraqes	Senti	ndiej
Produkti	prodhoj	Serçi	kërkoj
Promesi	premtoj	Signifi	don të thotë
Proponi	propozoj	Skribi	shkruaj

Solvi	zgjidh	Trançi	pres
Streçi	tendos	Trinki	pij
Studi	studjoj	Trovi	gjej
Suçi	thith gjë	Turni	kthej
Supozi	hamëndësoj	Tuçi	prek
Ŝançi	ndryshoj	Uzi	përdor
Ŝati	pëlqej	Valori	vlej
Ŝiri	këpus	Veki	zgjoj
Ŝlosi	mbyll	Vendi	shes
Ŝteli	vjedh	Venki	fitoj
Televidi	shoh TV	Verki	krijoj
Teni	mbaj	Vidi	shoh
Timi	kam frikë	Viçi	fshij
Tiri	tërheq	Viziti	vizitoj
Tondi	pres	Voki	thërras
Traduki	përkthej	Voli	dua
Trafi	qëlloj	Volvi	mbështjell
Trakti	trajtoj		

Foljet jo kalimtare

Agi	veproj	Fali	rrëzohem
Aparteni	i përkas	Farti	jam
Aperi	shfaqem	Flugi	fluturoj
Batali	bëj betejë	Flui	rrjedh
Blovi	fryn	Gliti	rrëshqas
Boji	leh	Ëgoji	gëzohem
Boksi	bëj boks	Halti	ndalem
Boli	zien	Iri	ec
Bruj	zhurmoj	Kanti	këndoj
Bruji	digjem	Klopodi	mundohem
Çesi	ndërpritem	Koleri	zëmërohem
Danci	vallëzoj	Komerci	bëj tregti
Dañri	vazhdon	Konsenti	bie në ujdi
Diferenci	ndryshoj	Konsisti	përbëj
Diskuti	diskutoj	Kontribui	kontribuoj
Dormi	flë	Konveni	ujdis
Drinki	pij	Korespondi	korespondoj
Dubi	dyshoj	Kosti	kushtoj
Efiki	sjell pasojë	Kreski	rrihem
Ekzisti	ekzistoj	Krii	bërtas
Erari	gaboj	Kunveni	mblidhem
Esti	jam	Kuri	vrapoj
Evolui	zhvillohem	Kuëi	rri shtrirë

Kutimi	e kam zakon	Peni	përpiqem
Labori	punoj	Pensi	mendoj
Loği	banoj	Pezi	peshohem
Ludi	loz	Plaçi	më pëlqen
Lukti	kacafytem	Plendi	ankohem
Lumi	ndriçoj	Plori	qaj
Manki	mungoj	Preği	lutem
Marşi	marshoj	Prezidi	kryesoj
Mediti	meditoj	Suferi	vuaj
Militi	luftoj	Sukcesi	kam sukses
Miri	habitem	Şajni	dukem
Morti	vdes	Şerci	běj shaka
Naği	notoj	Taūgi	përshtatem
Odori	bie erë	Tondri	bubulloj
Okazi	ndodh	Vegetivegjetoj	
Paroli	flas	Veni	vij
Pas'i	ec me hap	Veturi	udhëtoj
Pasi	kaloj	Vivi	jetoj
Pendi	varem	Zorgi	kam kujdes

Mbiemrat

Afabla	i njerzishëm	Egala	i barabartë
Agrabla	i këndëshëm	Eventuala	eventual
Akra	i mprehtë	Facila	i lehtë
Aktiva	aktiv	Feliça	i lumtur
Alia	tjetër	Flava	i verdhë
Alta	i lartë	Forta	i fortë
Aparta	i veçantë	Fremda	i huaj
Atenta	i vëmëndëshëm	Freneza	i çmëndur
Bela	i bukur	Freşa	i freskët
Blanka	i bardhë	Gaja	i hareshëm
Blua	blu	Granda	i madh
Bona	i mirë	Grava	i rëndësish.
Bruna	i murmë	ËGenerala	i përgjith.
Certa	i sigurt	ËGentila	i sjellshëm
Cetera	tjetër	ËGusta	i përpiktë
Dekstra	i djathtë	Hela	i kthjellët
Densa	i dëndur	Inteligenta	inteligjent
Detala	i imtë	Interna	i brëndëshëm
Dika	i trashë	Juna	i ri
Diversa	i ndryshëm	Justa	i drejtë
Dolça	i ëmbël	Kalva	tullac
Ebena	i rrafshët	Kapabla	i aftë
Efektiva	efektiv	Kara	i shtrënjtë

Kelkaj	disa	Ordinara	ordiner
Klara	i qartë	Originala	origjinal
Komuna	i përbashkët	Perfekta	i përsosur
Konkreta	konkret	Plena	i plotë
Konstanta	konstant	Pluraj	të shumtë
Kontenta	i kënaqur	Populara	popullor
Kruela	mizor	Prava	i drejtë
Kulpa	fajtor	Preciza	i saktë
Kurağa	kurajoz	Preta	i gatshëm
Laca	i lodhur	Profunda	i thellë
Lama	i ngadaltë	Proksima	i afërt
Larğa	i gjërë	Propra	i vetë
Lasta	i fundit	Pura	i pastër
Lerta	i shkathët	Rapida	i shpejtë
Libera	i lirë	Rekta	i drejtë
Longa	i gjatë	Riça	i pasur
Moderna	modern	Ruğa	i kuq
Mola	i butë	Sağa	i mënçur
Multa	i shumtë	Sama	i njëjtë
Necesa	i nevojshëm	Sana	i shëndet.
Neūtrala	asnjanës	Sankta	i shënjtë
Nigra	i zi	Sata	i ngopur
Normala	normal	Seka	i thatë
Nova	i ri	Stulta	teveqel

Subita i befasishëm

Sufica i mjaftë

Trankvila i qetë

Tuta i gjithi

Universala universala

Utila i dobishëm

Validai vlefshëm

Varma i ngrohtë

Disa fjalë të rëndësishme

Ajn	çfarëdo	Du	dy
Al	te	Eê	madje
Almenaũ	të paktën	Ekster	jashtë
Ambaũ	që të dy	El	nga
Ankaũ	edhe	En	në
Ankoraũ	ende	For	larg
Anstataũ	në vënd të	Êi	ai
Antaũ	para	Êis	gjer
Apenaũ	mezi	Hieraũ	dje
Apud	pranë	Ho	ah
Aũ	ose	Hodiaũ	sot
Baldaũ	së shpejti	Ili	ata
Cent	njëqind	Inter	ndërmjet
Êar	sepse	Ja	vërtet
Êe	te	Jam	tashmë
Êef	shef	Je	për
Êi	kjo	Jen	ja
Êirkaũ	për rreth	Jes	po
Êu	a	Êus	sapo
Da	-	Kaj	dhe
De	nga	Ke	që
Dek	dhjetë	Kvankam	megjithë që
Do	pra	Kontraũ	kundra

Krom	përveç	Pli	më
Kun	me	Plu	më tej
Kvar	katër	Plus	plurs
Kvazaŭ	thujse	Po	nga
Kvin	pesë	Por	për
La	artikull shques	Post	pas
Laŭ	sipas	Preskaŭ	pothuajse
Li	ai	Preter	para
Mem	vetë	Pri	për
Mi	unë	Pro	Për shkak të
Mil	njëmijë	Se	në se
Miliono	një milion	Sed	por
Minus	minus	Sen	pa
Naŭ	nëntë	Sep	shtatë
Ne	jo	Ses	gjashtë
Nek	as	Sub	ndën
Nu	epo	Super	përmbi
Nun	tash	Sur	mbi
Nur	vetëm	Tamen	sidoqoftë
Ok	tetë	Tra	nëpër
Ol	se	Trans	përtej
Oni	ato	Tre	tepër
Per	me anë të	Tri	tre
Plej	më i	Tro	jashtëzakonisht

Tuj menjëherë

Unu një

Vi ju

Video pamje, video

Ndajfoljet

Frue	herët	Supre	sipër
Prunte	borxh	Ofte	shpesh
Nepre	patjetër	Precipe	sidomos

Substantivat

Adreso	adresë	Aütuno	vjeshtë
Aero	ajër	Avo	gjysh
Afero	çështje	Azeno	gomar
Aôo	moshë	Banano	banane
Akvo	ujë	Banko	bankë
Amaso	masë	Bero	kokërr
Amiko	mik	Besto	shtazë
Anaso	rosë	Biblio	bibël
Angulo	qoshe, kënd	Biblioteko	bibliotekë
Ansero	patë	Biciklo	biçikletë
Aparato	aparati	Biero	birrë
Arbo	pemë	Bildo	figurë
Argênto	argjënd	Bileto	biletë
Artikolo	artikull	Birdo	zog
Arto	art	Bluzo	bluzë
Asocio	shoqatë	Bordo	bord
Aspekto	aspekt	Botelo	shishe
Aüt(mobil)	automobil	Bovo	ka
Aütobuo	autobuz	Brako	krah

Branço	degë	Disko	disk
Bremso	frenë	Doktoro	doktor
Broşuro	broshurë	Domaĝo	dëm
Broso	furçë	Domo	shtëpi
Brovo	vetull	Dorso	shpinë
Brusto	gjoks	Drato	tel
Bufedo	bufe	Edzo	bashkëshort
Buşo	gojë	Ekonomio	ekonomi
Butero	gjalpë	Ekskurso	ekskursion
Butono	komçë	Ekspozicio	ekspozitë
Centro	qëndër	Ekzemplo	shëmbull
Cigaredo	cigare	Elektro	elektricitet
Cirklo	rreth	Energio	energji
Citrone	limon	Etaĝo	kat
Ĉambro	dhomë	Fadeno	pe
Ĉapelo	kapele	Fajro	zjarr
Ĉapo	kapë	Fako	specialitet
Ĉemizo	këmishë	Fakto	fakt
Ĉevalo	kalë	Familio	familje
Ĉielo	qiell	Famo	famë
Damo	damë	Farmo	fermë
Danĝero	rrezik	Femuro	kofshë
Dento	dhëmb	Fenestro	dritare
Dio	Zot	Ferio	ditë pushimi

Fero	hekur	Gas	gaz
Filmo	film	Gasto	mysafir
Filo	bir	Gazeto	gazetë
Fingro	gisht	Genuo	gju
Fiŝo	peshk	Gitaro	kitarë
Flago	flamur	Glacio	akull
Flanko	anë	Glasi	gotë
Floro	lule	Grafiko	grafik
Fojo	herë	Graso	yndyrë
Folio	fletë	Greno	drith
Fonto	burim	Grizo	e hirta
Forko	piru	Grupo	grup
Formo	formë	Gusto	shije
Forno	sobë	Ĝardeno	kopësht
Fotelo	kolltuk	Haro	flok
Frato	vëlla	Haŭto	lëkurë
Fraŭlo	djalosh	Haveno	liman
Frosto	cingërimë	Hejmo	shtëpi
Frukto	frut	Herbo	bimë
Frunto	ball	Historio	histori
Fulmo	rrufe	Homo	njeri
Fumo	tym	Horloĝo	orë
Fungo	këpurdhë	Horo	orë
Funkcio	funksion	Hotelo	hotel

Hundo	qen	Kasedo	kasetë
Idealo	ideal	Kato	mace
Ideo	ide	Kaŭzo	shkak
Imposto	taksë	Kazo	rast
Industrio	industri	Kesto	kuti
Infano	fëmi	Kil(ogram)okilogram	
Insekto	insekt	Kilometro	kilometër
Insigno	stemë	Kiso	e puthur
Insulo	ishull	Klaso	klasë
Jaro	vit	Klubo	klub
Jupo	fund	Knabo	djalë
Kadro	kuadër	Koko	gjel
Kafo	kafe	Kolo	qafë
Kaĝo	kafaz	Koloro	ngjyrë
Kajero	fletore	Komforto	komfort
Kakao	kakao	Komisiono	komision
Kalendaro	kalendar	Komitato	komitet
Kalkulo	njehsim	Kondiĉo	kusht
Kalsono	brekushe	Konferenco	konferencë
Kampo	fushë	Kongreso	kongres
Kanzono	këngë	Kontakto	kontakt
Kapo	kokë	Korbo	shportë
Karbo	qymyr	Koro	zemër
Karto	kartë	Korto	oborr

Kosmo	kosmos	Legomo	perime
Kostumo	kostum	Letero	letër
Kovertò	mbulesë	Libro	libër
Krajono	laps	Ligno	dru
Kravato	kravatë	Limo	kufi
Kremo	kajmak	Lingvo	gjuhë
Krokodilo	krokodil	Linio	vijë
Kruro	pulpë	Lipo	buzë
Kubo	kub	Listo	listë
Kuko	kek	Literaturo	letërsi
Kulero	lugë	Litero	gërmë
Kupono	kupon	Lito	krevat
Kurso	kurs	Loko	vend
Kurteno	perde	Luno	hënë
Kuzo	kushëri	Lupo	ujk
Kvadrato	katror	Lustro	llustër
Kvalito	cilësi	Majstro	mjeshtër
Kvanto	sasi	Mamo	gji
Lago	liqen	Maniero	mënyrë
Lakto	qumësht	Mano	dorë
Lampo	llampë	Mantelo	pelerinë
Lando	vend	Marko	notë
Leciono	mësim	Maro	det
Leĝo	ligj	Maŝino	makinë

Maso	masë	Najbaro	fqi
Mastro	i zoti	Naturo	natyrë
Mateno	mëngjes	Nazo	hundë
Materialo	material	Nebulo	mjergull
Meblo	mobilje	Neço	borë
Medio	mjedis	Nepo	nip
Membro	antar	Nevo	nip
Metalo	metal	Nivelo	nivel
Metodo	metodë	Nokto	natë
Metro	metër	Nombro	numër
Mezo	mes	Nomo	emër
Minuto	minutë	Nordo	veriu
Modo	modë	Novelo	novelë
Momento	moment	Nubo	re
Monato	muaj	Numero	numër
Mondo	botë	Objekto	objekt
Mono	pare	Oficiro	oficer
Monto	mal	Ofico	post zyrtar
Muro	mur	Okcidento	përëndim
Muŝo	mizë	Okulo	sy
Muso	mi	Oleo	vaj
Muzeo	muze	Ondo	valë
Muziko	muzikë	Onklo	dajë, xhajë
Nacio	komb	Opero	operë

Oranĝo	portokall	Pasto	brumë
Ordo	rregull	Patro	baba
Orelo	vesh	Peco	copë
Organo	organ	Pedalo	këmbëzë
Oriente	lindje	Periodo	periodë
Oro	ar	Persono	person
Osto	rrasht	Piedo	këmbë
Ovo	vezë	Pilko	top
Paco	paqë	Pinto	majë
Paĝo	faqe	Placo	shesh
Palmo	palmë	Plafono	tavan
Palpebro	qerpik	Plando	shputë këmbe
Palto	pallto	Planko	dysHEME
Pano	bukë	Plano	plan
Pantalono	pantallona	Plasto	plastikë
Papero	letër	Plezuro	kënaqësi
Parado	paradë	Plumo	pendë
Parko	park	Pluvo	shi
Parlamento	parlament	Poemo	poemë
Paro	çift	Poento	pikë
Parolo	fjalë	Poeto	poet
Partio	parti	Poezio	poezi
Parto	pjesë	Polico	polic
Pasero	trumcak	Politiko	politikë

Pomo	mollë	Rando	cep
Pompo	pompë	Rango	rang
Ponto	urë	Reço	mbret
Popolo	popull	Regiono	rajon
Pordo	derë	Regulo	rregullë
Porko	derr	Reklamo	reklamë
Poço	xhep	Religio	fe
Poçto	postë	Relo	shinë
Poto	pus	Revuo	revistë
Praktiko	praktikë	Rimedo	mjet
Prelego	ligjëratë	Ringo	unazë
Premio	çmim	Rivero	lumë
Prezo	çmim	Rizo	oriz
Principo	parim	Robo	qyrk, fustan
Printempo	pranverë	Romano	roman
Problemo	problem	Rondo	rreth
Programo	program	Rozo	trëndafil
Projekto	projekt	Rubriko	rubrikë
Publiko	publik	Sako	thes
Punkto	pikë	Sako	thes
Pupo	kukull	Salajro	rrogë
Radio	rreze	Salamo	sallam
Rado	rrotë	Salo	sallë
Rajto	e drejta	Salono	sallon

Sandalo	sandale	Stato	gjëndje
Sango	gjak	Stelo	yll
Scienco	shkencë	Strato	rrugë
Seĝo	karrige	Sudo	jugu
Sekretario	sekretar	Sukero	sheqer
Sekso	seks	Sumo	shumë
Semajno	javë	Suno	diell
Senco	kuptim	Ŝafo	dash
Serio	seri	Ŝanco	shans
Sezono	stinë	Ŝau'mo	shkumë
Signo	shënjë	Ŝipo	anie
Sinjoro	zotëri	Ŝnuro	litar
Sistemo	sistem	Ŝranko	raft
Situacio	situatë	Ŝtato	shtet
Skatolo	kuti	Ŝtofo	stof
Socio	shoqëri	Ŝtrumpo	çorape
Soldato	ushtar	Ŝtupo	shkallë
Somero	verë	Ŝultro	sup
Speco	lloj	Ŝuo	këpucë
Spegulo	pasqyrë	Tabelo	tabelë
Spezo	shpenzim	Tablo	tryezë
Spico	erzë	Tabulo	dërrasë
Sporto	sport	Tago	ditë
Stacio	stacion	Tapiŝo	qilim

Tasko	detyrë	Universitato	universitet
Taso	tas	Urbo	qytet
Teatroteatër		Vagono	vagon
Tegmento	çati	Valizovalixhe	
Teksto	tekst	Varo	mall
Telefono	telefon	Ventro	bark
Teleropjatë		Vero	e vërteta
Temo	temë	Vespero	mbrëmje
Tempo	kohë	Vesto	veshje
Tendo	tendë	Vetero	mot
Teo	çaj	Viando	mish
Teorio	teori	Vico	rradhë
Tero	dhe, tokë	Vilaĝo	fshat
Teruro	tmerr	Vino	verë
Tipo	tip	Vintrodimër	
Tradicio	traditë	Viro	burrë
Trajno	tren	Vitro	xham
Tramo	tramvaj	Vizaĝo	fytyrë
Trotuaro	trotur	Vojaĝo	udhëtim
Truo	vrinë	Vojo	udhë
Tuko	shami	Vorto	fjalë
Turismo	turizëm	Vosto	bisht
Turisto	turisto	Vulpo	dhelpër
Ungo	thua		

Pjesa e dytë Shqip- Esperanto

Foljet kalimtare – Tranzitivaj verboj

Abonoj	aboni	Domethënë	signifi
Armatos	armi	Drejtoj	direkti
Arrij	atingi	Dua	voli
Bart	porti	Duartrokas	Aplaŭdi
Běj	fari	Edukoj	eduki
Běj banjë	bani	Fal	pardoni
Běj fjalë	koncerni	Falenderoj	danki
Besoj	kredi	Fërgoj	friti
Bezdis	ĝeni	Festoj	festi
Bind	konvinki	Fiksoj	fiksi
Bindem	obei	Filloj	komenci
Blej	aĉeti	Fitoj	gajni
Çmoj	estimi	Fitoj	venki
Dashuroj	ami	Fotografoj	foti
Dëfrej	amuzi	Fryj	Blovi
Dëgjoj	aŭdi	Fsheh	kaŝi
Dëgjoj	aŭskulti	Fshij	viŝi
Dërgoj	sendi	Ftoj	inviti
Dëshiroj	deziri	Gatuaj	kui
Dhuroj	donaci	Gëlltis	gluti
Di	scii	Gërmoj	fosi
Djallos	fuŝi	Gjej	trovi

Gjykoj	juĝi	Kompjuterizoj	komputi
Ha	manĝi	Komunikoj	komuniki
Hamendësoj	supozi	Konsideroj	konsideri
Harroj	forgesji	Kontrolloj	kontroli
Hedh	ĵeti	Kopjoj	kopii
Hetoj	esplori	Krahasoj	kompari
Humbas	perdi	Kreh	kombi
Imitoj	imiti	Krijoj	krei
Informoj	informi	Krijoj	verki
Jam mësim	instrui	Kthej	turni
Jap	doni	Kujtoj	memori
Kam	havi	Kullos	pašti
Kam detyrë	devi	Kuptoj	kompreni
Kam dhimbje	dolori	Kuroj	kuraci
Kam frikë	timi	Laj	lavi
Kam interes	interesi	Lajmoj	anonci
Kam keqardhje	bedaŭri	Lë	lasi
Kam ndërmënd	intenci	Lejoj	permesi
Kam nevojëbezoni		Lëpij	leki
Kap	kapti	Lëviz	movi
Këpus	ŝiri	Lexoj	legi
Kërkoj	postuli	Lidh	ligi
Kërkoj	serçi	Lind	naski
Këshilloj	konsili	Lus	preĝi

Marr	ricevi	Nxë	lerni
Mas	mezuri	Organizoj	organizi
Mbaj	teni	Paguaj	pagi
Mbaroj	fini	Paketoj	paki
Mbështjell	volvi	Parapëlqej	preferi
Mbjell	semi	Paraqes	prezenti
Mbledh	kolekti	Pëlqej	plaçi
Mbroj	defendi	Pengoj	bari
Mbuloj	kovri	Përcaktoj	difini
Mbyll	fermi	Përcjell	konduki
Mbyll me çelës	şlosi	Përdor	uzi
Mendoj	opinii	Përfytyroj	imagi
Meritoj	meriti	Përgatis	prepari
Mëshiroj	kompati	Përgëztoj	gratuli
Mund	povi	Përgjigjem	respondi
Ndaj	dividi	Përkthej	traduki
Ndërtoj	konstrui	Përkul	klini
Ndëshkoj	puni	Përsëris	ripeti
Ndiej	senti	Përshtëndes	saluti
Ndihmoj	helpi	Përziej	miksi
Ndjek	sekvi	Pij	trinki
Ndryshoj	şang'i	Pikturoj	pentri
Ngrë	levi	Pjek mish	rosti
Njoh	koni	Porosis	mendi

Pranoj	akcepti	Rrotullohemruli	
Prek	tuși	Ruaj	konservi
Prek me gisht	palpi	Shënoj	noti
Premtoj	promesi	Shes	vendi
Pres	atendi	Shijoj	gusti
Pres	tondi	Shkruaj	skribi
Pres	trançi	Shoh	vidi
Prij	gvidi	Shoh TV	televidi
Prodhoj	produkti	Shpëtoj	savi
Propozoj	proponi	Shpreh	esprimi
Provoj	ekzameni	Shpresoj	espero
Provoj	provi	Shtyj	puși
Punësoj	dungi	Shtyp	premi
Pyes	demandi	Shtyp	presi
Qëlloj	trafi	Studjoj	studi
Qep	kudri	Sulmoj	ataki
Quk	piki	Synoj	celi
Raportoj	raporti	Takoj	renkonti
Redaktoj	redakti	Tall	moki
Rekomandoj	rekomendi	Tendos	streçi
Rrah	bati	Tërheq	tiri
Rrëfej	konfesi	Them	diri
Rregulloj	arançi	Themeloj	fondi
Rris	kulturi	Thërras	voki

Thith	suçi	Vendos	decidi
Thyej	rompi	Vizatoj	desegni
Trajtoj	trakti	Vizitoj	viziti
Tregoj	rakonti	Vjedh	šteli
Tregoj	montri	Vlej	valori
Trokas	frapi	Zbukuroj	ornami
Urdhëroj	ordoni	Zë	okupi
Ushqej	nutri	Zgjedh	elekti
Ushtroj	ekzerci	Zgjidh	solvi
Vë	meti	Zgjoj	veki
Vë re	rimarki		

Folje jo kalimtare – netranzitivaj verboj

Ankohem	plendi	Gaboj	erari
Banoj	loĝi	Gëzohem	ĝoji
Bëj betejë	batali	Habitem	miri
Bëj boks	boksi	Jam	esti
Bëj luftë	militi	Jam me shëndet	farti
Bëj shaka	șerci	Jetoj	vivi
Bëj tregti	komerci	Kaloj	pasi
Bërtas	krii	Kam sukses	sukcesi
Bie erë	odori	Kam zakon	kutimi
Bie në ujdi	konsenti	Këndoj	kanti
Bubulloj	tondri	Kontribuoj	kontribui
Digjem	bruli	Korespondoj	korespondi
Diskutoj	diskuti	Kryesoj	prezidi
Duket	șajni	Kujdesohem	zorgi
Dyshoj	dubi	Kushtoj	kosti
Ec me hap	pași	Leh	boji
Eci	iri	Loz	ludi
Ekzistoj	ekzisti	Luftoj	lukti
Është e udhës	konveni	Lutem	preĝi
Flas	paroli	Marshoj	marși
Flë	dormi	Mblidhem	kunveni
Fluturoj	flugi	Meditoj	mediti
Fryj	blovi	Mendoj	pensi

Mundohem	klopodi	Rri shtrirë	kuşi
Mungoj	manki	Rritem	kreski
Ndalem	halti	Rrjedh	flui
Ndërpritet	çesi	Shfaqem	aperi
Ndodh	okazi	Sjell pasojë	efiki
ndriçoj	lumi	Udhëtoj	vojaçi
Ndryshoj	diferenci	Vallëztoj	danci
Notoj	naçi	Varem	pendi
Pëlqej	plaçi	Vazhdoj	daçuri
Përbëj	konsisti	vdes	morti
Përkatësohem	aparteni	Vegjetoj	vegeti
Përpiqem	peni	Veproj	agi
Përshtatem	taçgi	Vij	veni
Peshoj	pesi	Vrapoj	kuri
Peshoj	pezi	Vuaj	suferi
Pij	drinki	Zëmërohem	koleri
Punoj	labori	Zhurmoj	brui
Qaj	plori	Zhvillohem	evolui
Rrëshqas	gliti	Ziej	boli
Rrëzohem	fali		

Mbiemrat - adjektivoj

Afërt i	proksima	Fajtor	kulpa
Aftë i	kapabla	Fortë i	forta
Aktiv	aktiva	Freskët i	freša
Ashpër i	severa	Fundit i	lasta
Asnjanës	neÿtrala	Gatshëm i	preta
Barabartë i	egala	Gjatë i	longa
Bardhë i	blanka	Gjërë i	largâ
Befasishëm i	subita	Gjithi i	tuta
Blu	blua	Hareshëm i	gaja
Brëndëshëm i	interna	Hollësishëm i	detala
Bukur i	bela	Huaj i	fremda
Butë i	mola	Inteligjent	inteligenta
Çmëndur i	freneza	Kënaqur i	kontenta
Dëndur i	densa	Këndëshëm i	agrabla
Disa	kelkaj	Konkret	konkreta
Djathtë i	dekstra	Konstant	konstanta
Dobishëm i	utila	Kthjellët i	hela
Drejtë i	justa	Kuq i	ruğa
Drejtë i	prava	Kurajoz	kurağa
Drejtë i	rekta	Lartë i	alta
Eventual	eventuala	Lehtë i	facila
Efektiv	efektiva	Lirë i	libera
Ëmbël i	dolça	Lodhur i	laca

Lumtur i feliça
Madh i granda
Mbetëse cetera
Mënçur i sağa
Mirë i bona
Mizor kruela
Mjaftueshëm i sufiça
Modern moderna
Mprehtë i akra
Murmë i bruna
Ndryshëm i diversa
Nevojshëm inecesa
Ngadaltë i lama
Ngopur i sata
Ngrohtë i varma
Njëjtë i sama
Njerëzishëm i afabla
Normal normala
Ordiner ordinara
Origjinal originala
Pastër i pura
Pasur i riça
Përbashkët ikomuna
Përgjithshëm i gënerala

Përpiktë i gëusta
Përsosur i perfekta
Plotë i plena
Popullor populara
Qartë i klara
Qetë i trankvila
Rëndësishëm i grava
Ri i juna
Ri i nova
Rrafshët i ebena
Saktë i preciza
Shëndetshëm i sana
Shënjtë i sankta
Shkathët i lerta
Shpejtë i rapida
Shtrënjtë i kara
Shumtë i multa
Shumtë të pluraj
Sigurtë i certa
Sjellshëm i gëntila
Teveqel stulta
Thatë i seka
Thellë i profunda
Tjetër alia

Trashë i dika
Tullac kalva
Universal universala
Veçantë i aparta
Vëmëndëshëm i atenta

Verdhë i flava
Vetë i propria
Vlefshëm i valida
Zi i nigra

Disa fjalë të rëndësishme- kelkaj gravaj vortoj

A	êu	Megjithë që	kvankam
Ai	êi	Memzi	apenaũ
Ai	li	Menjëherë	tuj
Atëhere	tamen	Milion	miliono
Ato	oni	Ndën	sub
Bile	eê	Ndërmjet	inter
Çfarëdo	ajn	Ne	ni
Dhjetë	dek	Në vënd të	anstataũ
Dje	hieraũ	Nëntë	naũ
Edhe	ankaũ	Nëpër	tra
Ende	ankoraũ	Nesër	morgaũ
Epo	nu	Nga	de
Ja	jen	Nga	el
Jashtë	ekster	Nga	po
Jashtëzakon.	tro	Një	unu
Jo	ne	Një mijë	mil
Ju	vi	Një qind	cent
Katër	kvar	Oh	ho
Kjo	êi	Ose	aũ
Kundër	kontraũ	Pa	sen
Larg	for	Pamje	video
Mbi	sur	Para	antaũ
Më i	plej	Para	preter

Pas	post	Sepse	çar
Për	por	Shef	çef
Për	pri	Shtatë	sep
Për	pro	Sipas	laŭ
Për rreth	çirkaŭ	Sot	hodiaŭ
Përmbi	super	Tani	nun
Përtej	trans	Tashmë	jam
Përveç	krom	Të dy	ambaŭ
Plus	plus	Të paktën	almenaŭ
Po	jes	Tek	al
Por	sed	Tek	çe
Pra	do	Tetë	ok
Pranë	apud	Thuajse	kvazaŭ
Që	ke	Tre	tri
Sapo	ŝus	Unë	mi
Së shpejti	baldaŭ	Vërtet	ja

Ndajfolje - adverboj

- Borxh   prunte
- Herët   frue
- Patjetër   nepre
-
- Shpesh   ofte
- Sidomos   precipe
- Sipër   supre

- Substantivat - substantivoj

- Adresë   adresò
- Ajër   aero
- Akull   glacio
- Anë   flanko
- Anie   ŝipo
- Antar   membro
- Aparat   aparato
- Ar   oro
- Argjënd   argênto
- Art   arto
- Artikull   artikolo
- Aspekt   aspekto
- Autobuz   aŭtobuso
- Automobil   aŭt(mobil)o
- Baba   patro
- Ballë   frunto
- Banane   banano
- Bankë   banko
- Bashkëshort   edzo
- Bibël   biblio
- Bibliotekë   biblioteko
- Biçikletë   biciklo
- Biletë   bileto
- Bimë   herbo
- Bir   filo
- Birrë   biero
- Bisht   vosto
- Bluzë   bluzo
- Borë   neĝo
- Botë   mondo
- Breg   bordo
- Brekë të gjata   kalsono
- Broshurë   broŝuro
- Brumë   pasto
- Brushë   broso
- Bufe   bufedo

- Bukë	pano	- Detyrë	tasko
- Burim	fonto	- Dhelpër	vulpo
- Burrë	viro	- Dhëmb	dento
- Buzë	lipo	- Dhomë	çambro
- Çaj	teo	- Diell	suno
- Çati	tegmento	- Dimër	vintro
- Cep	rando	- Disk	disko
- Çështje	afero	- Ditë	tago
- Çift	paro	- Ditë pushimi ferio	
- Cigare	cigaredo	- Djalë	knabo
- Cilësi	kvalito	- Doktor	doktoro
- Cingërimë	frosto	- Dorë	mano
- Çmim	premio	- Drejtë e	rajto
- Çmim	prezo	- Dritare	fenestro
- Copë	peco	- Drith	greno
- Dajë	onklo	- Dru	ligno
- Damë	damo	- Dysheme	planko
- Dash	virshafo	- Ekonomi	ekonomio
- Degë	branço	- Ekskursion	ekskurso
- Dëm	domaço	- Ekspozitë	ekspozicio
- Derë	pordo	- Elektricitet	elektro
- Derr	porko	- Emër	nomo
- Dërrasë	tabulo	- Energji	energjo
- Det	maro	- Erzë	spico

- Fakt	fakto	- Fushë	kampo
- Famë	famo	- Fustan	robo
- Familje	familio	- Fytyrë	vizaço
- Faqe	paço	- Gaz	gaso
- Faqe	vango	- Gazetë	gazeto
- Fe	religio	- Gërmë	litero
- Fëmijë	infano	- Gisht	fingro
- Fermë	farmo	- Gjak	sango
- Ferr	infero	- Gjalpë	butero
- Figurë	bildo	- Gjel	koko
- Film	filmo	- Gjëndje	stato
- Fjalë	vorto	- Gji	mamo
- Flamur	flago	- Gjoks	brusto
- Fletë	folio	- Gju	genuo
- Fletore	kajero	- Gjuhë	lingvo
- Flok	haro	- Gjysh	avo
- Formë	formo	- Gojë	bušo
- Fqinj	najbaro	- Gomar	azeno
- Frenë	bremso	- Gotë	glaso
- Frut	frukto	- Grafik	grafiko
- Fshat	vilaço	- Grup	grupo
- Fund	fino	- Hekur	fero
- Fund	jupo	- Hënë	luno
- Funksion	funkcio	- Herë	fojo

- Histori	historio	- Kek	kuko
- Hotel	hotelo	- Këmbë	piedo
- Hundë	nazo	- Këmbëzë	pedalo
- Ide	ideo	- Këmishë	çemizo
- Ideal	idealo	- Kënaqësi	plezuro
- Industri	industrio	- Këngë	kanzono
- Insekt	insekto	- Këpucë	sho
- Ishull	insulo	- Këpurdhë	fungo
- Javë	semajno	- Kilogram	kilogramo
- Jug	sudo	- Kilometër	kilometro
- Ka	bovo	- Kitare	gitaro
- Kafaz	kafo	- Klasë	klaso
- Kafe	kafo	- Klub	klubo
- Kajmak	kremo	- Kofshë	femuro
- Kakao	kakao	- Kohë	tempo
- Kalë	chevalo	- Kokë	kapo
- Kalendar	kalendaro	- Kokërr	bero
- Kapë	chapo	- Kolltuk	fotelo
- Kapele	chapelo	- Komb	nacio
- Karrige	sego	- Komçë	butono
- Kartë	karto	- Komfort	komforto
- Kasetë	kasedo	- Komision	komisiono
- Kat	etafo	- Komitet	komitato
- Katror	kvadrato	- Konferencë	konferenco

- Kongres	kongreso	- Letërsi	literaturo
- Kontakt	kontakto	- Libër	libro
- Kopësht	ĝardeno	- Ligj	leĝo
- Kostum	kostumo	- Ligjëratë	prelego
- Kozmos	kosmo	- Liman	haveno
- Krah	brako	- Limon	citrono
- Kravatë	kravato	- Lindje	oriento
- Krevat	lito	- Liqen	lago
- Krokodil	krokodilo	- Listë	listo
- Kuadër	kadro	- Litar	ŝnuro
- Kub	kubo	- Llampë	lampo
- Kufi	limo	- Lloj	speco
- Kukull	pupo	- Llustër	lustro
- Kupon	kupono	- Lugë	kulero
- Kuptim	senco	- Lule	floro
- Kurs	kurso	- Lumë	rivero
- Kushëri	kuzo	- Mace	kato
- Kusht	kondiço	- Majë	pinto
- Kuti	kesto	- Makinë	maŝino
- Kuti	skatolo	- Mal	monto
- Laps	krajono	- Masë	amaso
- Lëkurë	haŭto	- Masë	maso
- Letër	letero	- Material	materialo
- Letër	papero	- Mbret	reĝo

- Mbulesë	kovertò	- Mur	muro
- Mëngjes	mateno	- Muze	muzeo
- Mënyrë	maniero	- Muzikë	muziko
- Mes	mezo	- Mysafir	gasto
- Mësim	leciono	- Natë	nokto
- Metal	metalo	- Natyrë	naturò
- Metër	metro	- Ngjyrë	koloro
- Metodë	metodo	- Nip	nepo
- Mi	muso	- Nip	nevo
- Mik	amiko	- Nivel	nivelo
- Minutë	minuto	- Njehsim	kalkulo
- Mish	viando	- Njeri	homo
- Mizë	muðu	- Notë	marko
- Mjedis	medio	- Novelë	novelo
- Mjegull	nebulo	- Numër	nombro
- Mjeshtër	majstro	- Numër	numero
- Mjet	rimedo	- Objekt	objekto
- Mobilje	meblo	- Oborr	korto
- Modë	modo	- Oficer	oficiro
- Mollë	pomo	- Operë	opero
- Moment	momento	- Orë	horloðu
- Moshë	aðu	- Orë	horo
- Mot	vetero	- Organ	organo
- Muaj	monato	- Oriz	rizo

- Pallto	palto	- Piru	forko
- Palmë	palmo	- Pjatë	telero
- Pantallon	pantalono	- Pjesë	parto
- Paqe	paco	- Plan	plano
- Para	mono	- Plastikë	plasto
- Paradë	parado	- Poemë	poemo
- Parim	principo	- Poet	poeto
- Park	parko	- Poezi	poezio
- Parlament	parlamento	- Polici	polico
- Parti	partio	- Politikë	politiko
- Pasqyrë	spiegulo	- Pompë	pompo
- Patë	ansero	- Pompë	pumpilo
- Pelerinë	mantelo	- Popull	popolo
- Pemë	arbo	- Portokall	oranço
- Pendë	plumo	- Post zyrtar	ofico
- Penj	fadeno	- Postë	pošto
- Perde	kurteno	- Praktikë	praktiko
- Përëndim	okcidento	- Pranverë	printempo
- Perime	legomo	- Problem	problemo
- Periodë	periodo	- Program	programo
- Person	persono	- Projekt	projekto
- Peshk	fîso	- Publik	publiko
- Pikë	poento	- Pulpë	kruro
- Pikë	punkto	- Pus	poto